

M**K****B****T**

KÜLDÖTTKÖZGYŰLÉS

2005. április 23. szombat 10 óra

Szemlő-hegyi-barlang fogadóépülete
Budapest II. Pusztaszeri út 35.

(5. oldal)

PROGRAMOK
RENDEZVÉNYEK
BESZÁMOLÓK
JELENTÉSEK
RÖVID CIKKEK
KÖZLEMÉNYEK
HÍREK
HIRDETMÉNYEK

2005.

március-április

**T
Á
J
É
K
O
Z
T
A
T
Ó**

PROGRAMOK, RENDEZVÉNYEK

ELŐADÁSOK, VETÍTÉSEK

a Szemlő-hegyi-barlang (II. Pusztaszeri út 35.) vetítőtermében

Március 9. 18 óra

Khoór Lilla és munkatársa: Régészet és barlangkutatás (különös tekintettel a Donát-barlang és Diósárok térségére)

Április 13. 18 óra

Élet a barlangok mélyén (53 perces video a Carlsbad- és a Lechuguilla-barlangról)
A vetítés után a helyszínen járt szakemberek (dr. Leél-Össy Szabolcs és Takácsné Bolner Katalin) részvételével kerekasztalbeszélgetést tartunk.

VIII. KARSZTFEJLŐDÉS KONFERENCIA Szombathely, 2005. március 18—19.

Regisztráció: 10—13 óra között a „C” előadó előtt.

Hely: Szombathely, Károly Gáspár tér 4. C. épület előadó

Az előadások 15 percesek, amelyeket 5 perc vita követ. A konferencia résztvevőit a pénteki vacsorán és a szombati ebéden vendégül látjuk (ebéd: C épület 216 terem, vacsora: B épület nagytanári tanácskozó).

Március 18.

TUDOMÁNYTÖRTÉNETI ALSZEKCIÓ – Elnök: Kevei Ferencné

13⁰⁰ *Tóth Álmos:* Régi barlangjárók a múlt időkben

13²⁰ *Tóth Gábor:* Cholnoky karsztmorfológiai látásmódja a kortársak munkásságának tükrében

13⁴⁰ *Hevesi Attila:* Adatok többör nevünk történetéhez

14⁰⁰ *Dénes György:* Pest, mészpest és köpest vagy Pest-kő

Szünet

FÖLDTAN – Elnök: Zámbo László

14⁴⁰ *Futó János—Zentai Zoltán:* A Kajmáti-köfőjtő (Keleti-Bakony) paleokarsztja

15⁰⁰ *Bajnóczi Bernadett—Korpás László—Tóth Mária:* Triász termális forráskúp a Budai-hegységben

15²⁰ *Sásdi László:* Az Aggtelek-Rudabányai-hegység édesvízi mészkő előfordulásai

15⁴⁰ *Farkas Román—Józsa Sándor:* A Pisznice-zsomboly üledékköltésének vizsgálata eredetvizsgálat és termális hatás bizonyítása céljából

16⁰⁰ *Jakab Andrea—Józsa Sándor—Vid Gábor:* Kavicsagyag vizsgálata a Baradla- és Béke-barlangokban

16²⁰ *Jakab Andrea—Leél-Össy Szabolcs:* A Baradla-barlang kitöltésmaradványainak morfológiai vizsgálata

16⁴⁰ *Leél-Össy Szabolcs:* József-hegyi-barlang és képződményeinek kora

Uzsonnaszünet

MKBT TÁJÉKOZTATÓ

Megjelenik minden páratlan hónap elején (lapzártá: minden páros hónap 10-én)

Kiadja a Magyar Karszt- és Barlangkutató Társulat

1025 Budapest, Pusztaszeri út 35.

Tel.: 346-0494, tel./fax: 346-0495. E-mail: mkbt@axelero.hu

Szerkesztő: Fleck Nóra. Felelős kiadó: dr. Leél-Össy Szabolcs

A tájékoztató számára leadott cikkek, anyagok tartalmáért a szerzőik felelősek.

Floppyn és e-mail-en érkező anyagokat Win 98/Office 2000 ill. Win 95 /6.0 formátumban tudunk fogadni.

MORFOLÓGIA ALSZEKCIÓ – Elnök: Leél-Őssy Szabolcs

- 17²⁰ *Veress Márton—Zentai Zoltán—Tóth Gábor—Czöpek István—Schlaffer Roland*: A madagaszkári tsingy
 17⁴⁰ *Tóth Gábor—Schlaffer Roland—Dominique Guex*: A karrosodási egységek típusai svájci példák alapján
 18⁰⁰ *Veress Márton*: Locrum-szigeti (Horvátország) parti karr
 18²⁰ *Móga János—Telbisz Tamás*: Töbör-morfometriai vizsgálatok a Szilicei-fennsík középső részén
 18⁴⁰ *Veress Márton*: Adalékok a Tábla-völgy környékének (Tési-fennsík) fedett karsztosodásához
 19⁰⁰ *Móga János—Németh Róbert*: A Tési-fennsík víznyelőinek morfológiai és hidrológiai vizsgálata
 19²⁰ *Péntek Kálmán*: Kiválásos formakincs matematikai elemzése néhány észak-magyarországi példán

Szünet

TÉRINFORMATIKA ALSZEKCIÓ – Elnök: Péntek Kálmán

- 20⁰⁰ *Zboray Zoltán—Kevei Ferencné Bárany Ilona*: A dolinák korróziós felszínének meghatározása digitális domborzatmodell alapján
 20²⁰ *Zboray Zoltán*: A növényzet növekedési típusának vizsgálata digitális felületmodellek összehasonlításával
 20⁴⁰ *Telbisz Tamás—Dragasice, Hrvoje—Nagy Balázs*: Karsztmorfológiai vizsgálatok a horvátországi Bio-kovo-hegységben terepi megfigyelések és digitális domborzatmodell alapján

Március 19.

HIDROLÓGIA ALSZEKCIÓ – Elnök: Korpás László

- 8⁰⁰ *Gruber Péter*: Hidrológiai viszonyok a Baradla-barlangban és vízgyűjtőjén
 8²⁰ *Szőke Emilia*: Tettye szőkevényforrások hőmérséklet és mennyiségi viszonyai a mindenkori csapadék és városfejlesztés függvényében
 8⁴⁰ *Maucha László*: A karszttelítettség változásának vizsgálata az Aggteleki-hegység évi minimális forráshozam értékei alapján
 9⁰⁰ *Kürti Livia*: Néhány bükkaljai forrás és patak összehasonlító vízkémiai vizsgálata
 9²⁰ *Berényi Üveges István—Berényi Üveges Judit—Vid Gábor*: Járattalpi alatti vízeselés a Baradla-barlangban

Szünet

- 10⁰⁰ *Kovács József—Vid Gábor—Maucha László—Berényi Üveges Judit*: Az Aggteleki-karszt nagy forrásainak és a Baradla- illetve a Béke-barlangban a járattalpi alatt észlelt vizek kémiai összetevőinek vizsgálata többváltozós adatelemző módszerekkel
 10²⁰ *Kovács József—Koncz Dávid*: Vízkémiai paraméterek vizsgálata a Dunántúli-középhegységben
 10⁴⁰ *Kovács József—Bíró Lóránd—Márkus László*: Dinamikus faktoranalízis alkalmazása a Dunántúli-középhegység karsztvízszint idősoraira
 11⁰⁰ *Végh Dóra—Kovács József—Márkus László—Maucha László*: Az Aggtelek környéki karsztforrások vízhozam kiürülési idősorainak matematikai vizsgálata
 11²⁰ *Lénárt László—Haki József—Hunyadi Ilona*: Radon a Bükk vizeiben
 11⁴⁰ *Barta Károly*: Római kori víznyelő helyek kutatásának tapasztalatai

Szünet

BARLANG ALSZEKCIÓ – Elnök: Hevesi Attila

- 13⁰⁰ *Rónaki László*: A Dél-Dunántúl új barlangkatasztere
 13²⁰ *Szunyogh Gábor*: Gömbfülke felmérési tapasztalatok a Baradla-barlangban
 13⁴⁰ *Molnár Lajos*: A hőmérsékletmérése szerepe a barlangkutatásban
 14⁰⁰ *Szentes György*: Karsztok és barlangok a Cook-szigeteken
 14²⁰ *Gruber Péter*: Beszámoló a Danca-víznyelő feltáró kutatásáról
 14⁴⁰ *Deák István*: A Csévi-szirtek barlangjainak geológiai viszonyai
 15⁰⁰ *Eszterhás István*: Homokkőbarlangok képződésének magyarországi példái

Szünet

KÖRNYEZETI HATÁSOK A KARSZTON ALSZEKCIÓ – Elnök: Veress Márton

- 15⁴⁰ *Zámbó László*: A mészkő oldóképesség alakulása a talajban talajtípusok szerint
 16⁰⁰ *Kaszala Rita*: Talajvizsgálatok a Béke-barlang vízgyűjtő területén
 16²⁰ *Keveiné Bárany Ilona*: A karsztok védelmének aktuális kérdései
 16⁴⁰ *Tanács Eszter*: A karsztokológiai adottságok és az erdőgazdálkodás kapcsolatának vizsgálata aggteleki példán

Posztterek (a C épület előadójában):

Vágány Zoltán: 1. A Pénz-pataki-víznyelőbarlang formakincse
 2. Kiválási formák a Béke-barlangból

Hevesi Attila: A Nyugati-Mecsek karsztja

KÓSA ATTILA HAGYATÉKÁNAK ÜNNEPÉLYES ÁTADÁSA

2005. április 12-én 16 órakor

az Érdi Földrajzi Múzeumban (Érd, Budai út 4.)

Program:

Dr. Kubassek János: Üdvözlés

Tóth Álmos: Kósa Attila könyvtár-adománya szakmai életének tükrében

Hegedűs Gyula: Kósa Attila az ember és a barát

Dr. Kubassek János: Kósa-könyvtár a Földrajzi Múzeumban

Dr. Brezsnayánszky Károly, Csongrádi Márta: Az adományok szerepe a MÁFI Könyvtár életében

Haász Éva: A magam és a család nevében

49. BARLANGNAP

Előzetesen tájékoztatunk mindenkit, hogy a Barlangnap a Bakonyi Barlangkutató Egyesületek Szövetségének közreműködésével Kab-hegyen 2005. június 24—26. között kerül megrendezésre.

Részletes program és tudnivalók a Tájékoztató következő számában jelenik meg.

Ezt ne hagyjátok ki!!!

Szervezők

HJVATALOS KÖZLEMÉNYEK

TÁMOGATÓJNK

Gádos Miklós	2400 Ft	Sásdi László	1000 Ft	Név nélkül	4000 Ft
Gyúró Lehel	1500 Ft	Név nélkül	6500 Ft	Név nélkül	1500 Ft

A nagylelkű adományokat továbbra is hálásan köszönjük.

Megjegyzés: Kérjük mindazokat, akik az adójóváírást igénybe szeretnék venni, az átutalási megbízás ill. a pénzbefizetési csekk közlemény rovatában a *kiemelten közhasznú szervezet támogatása* megjelölést feltétlenül tüntessék fel, mert csak ebben az esetben tudjuk az adójóváíráshoz szükséges igazolást kiadni

A TÁRSULAT VEZETŐ SZERVEINEK ÜLÉSEI

Elnökségi ülés: 2005. február 15.

Határozatok:

E-1/2005 Meghallgatta és elfogadta Polacsek Zsolt beszámolóját a Barlangnap előkészítéséről. Jóváhagyta, hogy a rendezvényre a szomszédos országok barlangkutató szervezeteinek részéről 10 főt lát vendégül Társulat. A Barlangnappal kapcsolatos részletes információ a Tájékoztató következő számában jelenik meg.

Egyúttal köszönettel vette a Meteor TTE Baradla Barlangkutató Csoport jelentkezését a 2006. évi 50. Barlangnap Aggteleken való megrendezésére.

E-2/2005 Elfogadta 10 fő új belépő tagfelvételi kérelmét.

E-3/2005 Elfogadta azt a javaslatot, hogy Fleck Nóra ügyvezető titkár a Társulat részére elnyert pályázati támogatásokból 4 % díjazásban részesüljön.

VÁLASZTMÁNYI ÜLÉS

2005. március 8-án 17 órakor a Szemlő-hegyi-barlang vetítőtermében

Napirend:

– A Társulat 2004. évi pénzügyi mérlegének értékelése (Hegedűs Gyula)

– A Társulat 2005. évi munkaterve (Nagy Sándor)

- Küldöttközgyűlés előkészítése, javaslat lemondott tisztségviselők helyére (Leél-Őssy Szabolcs)
- Egyebek

A választmányi ülés nyilvános, azon a Társulat bármely tagja – tanácskozási joggal – részt vehet. Szavazati joga csak a választmány és az elnökség választott tagjainak van.

KÜLDÖTTKÖZGYŰLÉS

2005. április 23-án, szombaton 10 órakor
a Szemlő-hegyi-barlang fogadóépületének vetítőttermében
(Budapest, II. Pusztaszeri út 35.).

Napirend:

- Elnöki megnyitó
- Kitüntetések átadása
- Főtitkári beszámoló
- 2005. évi költségvetés
- Közhasznúsági jelentés és éves beszámoló
- Felügyelő Bizottság beszámolója
- Lemondott tisztségviselők pótlása
- Elnöki zárszó

Határozatképtelenség esetén a küldöttközgyűlés azonos napirend mellett 10³⁰-kor kerül megtartásra.

A küldöttközgyűlés nyílt, azon valamennyi társulati tag részt vehet, de szavazati joggal csak a 2005. évi tagdíjukat is rendezett küldöttek rendelkeznek.

Dr. Leél-Őssy Szabolcs
elnök

PÁLYÁZATI FELHÍVÁS

A Karszt és Barlang Alapítvány ez évben is pályázatot hirdet a hazai barlangkutatás elősegítése érdekében a 2005 évi tevékenységek támogatására.

Pályázható témakörök: 1. Tudományos kutatások
2. Hazai terepi feltáró kutatások, táborok

Pályázati feltételek:

Pályázni kizárólag a megadott űrlapon, a megkívánt melléletek csatolásával lehet. Minden pályázathoz csatolni kell egy, a pályázandó tevékenységről szóló max. 2 oldalas összefoglalót, a költségvetést, valamint a kutatandó barlangra, ill. tevékenységre érvényes kutatási engedély másolatát.

A pályázati űrlap beszerezhető az MKBT titkárságán személyesen, vagy postai úton, felbélyegzett válaszborték küldése esetén, valamint e-mailen keresztül Borzsák Saroltánál.

A pályázatok postára adásának határideje: **2005. április 18.**

A támogatások odaítéléséről, és az összeg nagyságáról a Karszt és Barlang Alapítvány Kuratóriuma május 15.-ig dönt. A nyertesek listája az MKBT Tájékoztatóban kerül nyilvánosságra.

A pályázatokat az MKBT címére kérjük postázni. (1025 Budapest, Pusztaszeri út 35.)

A bortékre kérjük ráírni: „KBA Pályázat”

Érdeklődni Borzsák Saroltánál: a 26/355-689, vagy a 30/975-8933-as telefonszámon, vagy a borzsak.sari@freemail.hu e-mail címen lehet.

a Karszt és Barlang Alapítvány
Kuratóriuma

AZ OKTATÁSI SZAKOSZTÁLY HÍREI

A Társulat által 2004-ben szervezett barlangi kutatásvezetői tanfolyamon az alábbiak tettek eredményes vizsgát: Burst Marcell, Csomor Miklós, Deák István, Hajnal Ágnes, Kószó Sándor, Mihranian Dikran, Molnár Lajos, Nagy András, Nagy Sándor, Rántó András, Svaier Tamás, Szabó R. Zoltán, Szabó Zoltán, Zentay Péter. Ezúton is gratulálunk nekik.

Ezúton szeretnénk köszönetet mondani azoknak az oktatóknak, akik térítés nélkül, önzetlenül vettek részt a hallgatók oktatásában. Hadd álljon itt nevük: Börcsök Péter, Hevesi Attila, Szunyogh Gábor, Egri Csaba, Nyerges Attila, Czakó László, Lengyel János, Leél-Össy Szabolcs, Berczik Pál, Hazslínszky Tamás, Takácsné Bolner Katalin, F. Nagy Zsuzsanna, Nyerges Miklós, Rajczy Miklós, Regős József, Lénárt László, Gádoros Miklós, Székely Kinga, Kraus Sándor, valamint külön köszönet illeti a gyakorlati oktatásban közreműködő Szolga Ferencet, Zentai Ferencet, Gyebnár Jánost és az Alba Regia Csoportot.

Lengyel János
tanfolyamvezető

FELHÍVÁS

A Társulat előzetes igényfelmérést végez mindazok körében, akik kutatásvezetői tanfolyamot szeretnének végezni. Kérjük, hogy az érdeklődők részvételi szándékukat legkésőbb 2005. március 21-ig jelezzék a Titkárságon.

A TÁRSULAT 2004. ÉVI PÁLYÁZATI TEVÉKENYSÉGE

Pályázatot kiíró szervezet	Megpályázott összeg	Elyert összeg	Támogatás célja
Soros Alapítvány	4 000 000 Ft	—	Működés
Nemzeti Kulturális Alapprogram (kiadvány)	1 000 000 Ft	600 000 Ft	Karszt és Barlang
Nemzeti Kulturális Alapprogram (rendezvény)	1 500 000 Ft	—	Hévízes konferencia
Budapest Bank Budapestért	1 000 000 Ft	—	—
Nemzeti Kulturális Örökség Minisztérium	450 000 Ft	—	—
Fővárosi Önkormányzat Kulturális Biz.	600 000 Ft	200 000 Ft	Barlangnap
Nemzeti Civil Alapprogram	3 158 000 Ft	2 000 000 Ft	Működés
Ökotárs Alapítvány (májusi forduló)	2 410 000 Ft	—	Működés
Ökotárs Alapítvány (októberi forduló)	1 000 000 Ft	—	Tanfolyam
KÖVICE	300 000 Ft	120 000 Ft	Barlangnap

BESZÁMOLÓK, RÖVID CÍKKEK

VÁLTOZÁSOK A VILÁG LEGMÉLYEBB BARLANGJAINAK LISTÁJÁN

Az elmúlt év legnagyobb eredménye – mint azt már röviden közöltük – a 2000 m-es határ áttörése volt. A **Krubera (Voronja)-barlangban** az elmúlt év nyarán érték el az 1823 m-es mélységi rekordot jelentő szifont. Alig negyed évvel később ezen is átjutottak, és további 257 m-rel mélyebben értek el a **2080 m-es** rekordmélységet. A jelenlegi végpontot képező terem homokos üledéke egyelőre megakadályozza a Fekete-tenger ill. annak szintje fölött néhány méterrel fakadó óriáskarsztforrás felé vezető utat.

Lehetséges, hogy hamarosan vetélytársra akad a Krubera-barlangnak. A törökországi Aladaglar-hegységben (Taurus keleti része) található az 1400 m mély **Kuzgun-barlang** (a jelenlegi ranglista 15. helyén áll ezzel). Az erősen karsztosodott hegységben 2500–2700 m szintkülönbség lehetőségét tételezik fel. A 2000-ben a török bányászati hatóság és az ankarai egyetem geológiai tanszéke által támogatott nagyszabású kutatások nyomán 2003-ig 130 zsombolyt találtak, melyek közül 400 m-es mélységével a Kuzgun-barlang állt az első helyen. 2004-ben – ukrán, török és nagy-britanniai kutatók bevonásával – a barlang mélységét 1000 m-rel növelték meg. A továbbhaladás előtt nyitva áll az út.

Néhány – elsősorban francia – zsomboly mélységi adata megváltozott. A **Gouffre Miroida** 1733 m-es egykori világrekord mélységét 1626 m-re módosították. A Francia Szpeleológiai Szövetség tudományos bizottsága kiderítette, hogy a barlang mélysége és a terület földrajzi adottságai nem egyeztethetők össze. A mérési adatok felülvizsgálata során

kiderült, hogy a számításokba 107 m-es hiba csúszott be. (Ezzel a Lamprechtsofen újból a második helyre lépett elő.) Ugyanez vonatkozik a sokáig szintén listavezető **Réseau Jean Bernard**ra is, melynek 1602 m-es mélységét 1535 m-re korrigálták. Még rosszabbul járt a **Réseau Felix Trombe**, melynek 1033 m-es mélysége 975 m-re csökkent, s ezzel kiesett az 1000 m-esek köréből.

Nem régen kellett az osztrák **Hirlatz-barlang** mélységét is korrigálni, mert kiderült, hogy levegős járatai a számított adatok szerint a Hallstatti-tó szintje alá nyúlnak, ami nemigen lehetséges.

A legmélyebb barlangok élmezőnye 2004. december 1-én

1. Krubera (Voronja)-barlang	Grúzia	2080 m
2. Lamprechtsofen	Ausztria	1632 m
3. Gouffre Mirolida	Franciaország	1626 m
4. Torca del Cerro	Spanyolország	1589 m
5. Sarma	Grúzia	1543 m
6. Réseau Jean Bernard	Franciaország	1535 m

*A bécsi Höhlenkundliche Mitteilungen 2005. januári száma alapján
H.T.*

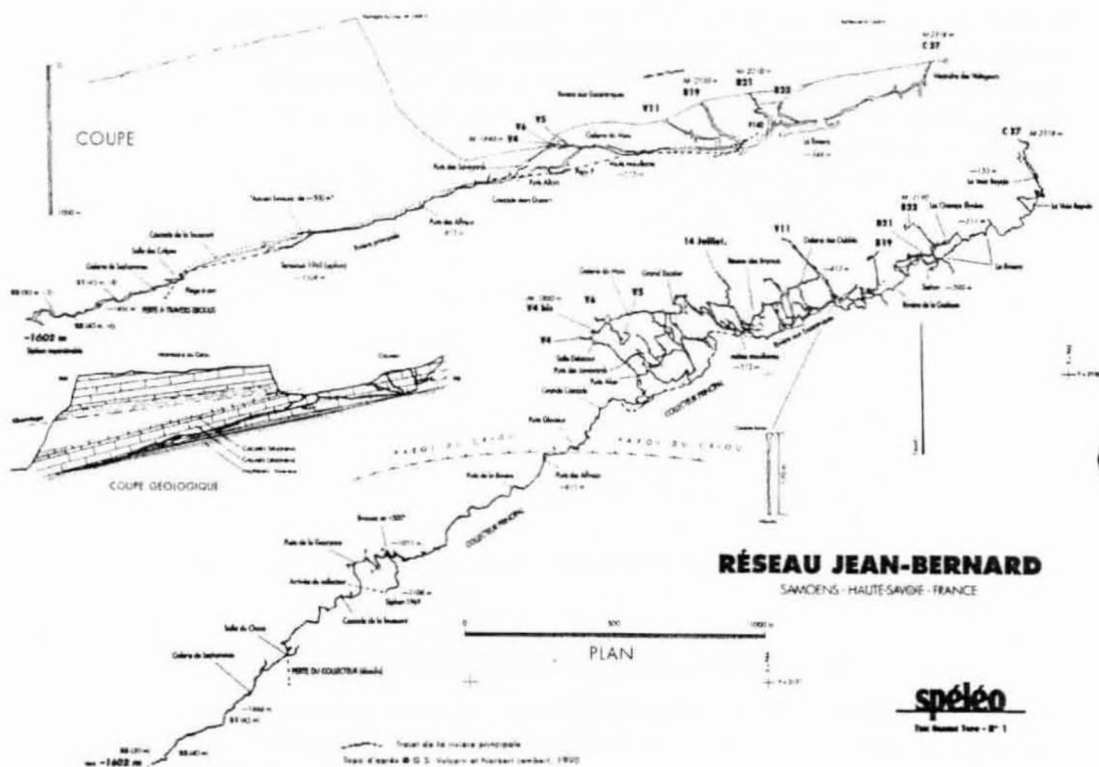
TÉLI TÚRA RESEAU JEAN BERNARD-BAN (-1602M).

Sikeresen elértük a barlangkutatásban oly rég óta, patinásan csengő **Jean Bernard-barlang** végponti (**S1**) szifonját, a legalsó (tszfm. 1860m) bejáratok egyikén un. **V4 bis**-en keresztül, több mint, ezer méteres szintkülönbség bejárásával (-1008 m). Ehhez adódik még a felső részekben egészen a **B19** bejárat környékéig terjedően bejárt szakasz.

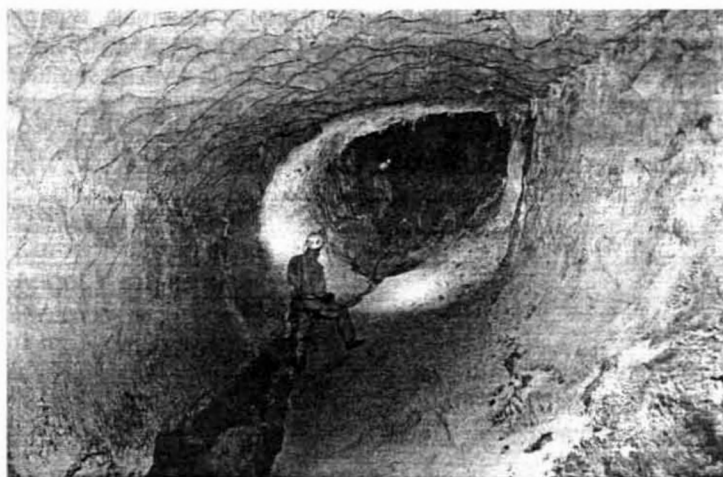
A januári eleji kedvező időjárást kihasználva tizenhatan vágtunk neki a **Monte Blanc** közelében (attól 30 km-re, Bp-től 1300 km-re, **Samoëns**) található útnak, teljes téli felszereléssel és a barlangba beépítendő ezer méter kötél, 150 karabiner-nittfűl és egyéb szükséges eszközökkel. Az első napi kimerítő ezer méteres szinttel tarkított felszállítást követően szemtanúi voltunk egy, a hegyen minket hótalp nélküli közlekedésről lebeszélő szerencsétlen síző lábtörésének. A találkozásunk után 15 perccel később érkező helikopter megnyugtató, miszerint nem vagyunk messze a civilizációtól. A nyári előkészítő túrán megismert terepen (BEAC 4 fő; **B22—V6**) sötétedés után a hó ellenére is könnyen sikerült a tíz bejárat közül a **V4 bis** nevűt megtalálni. A kiinduló bázisul használt borsos árú 1540 m-en lévő menedékház (**Refuge de Folly**), kényelmét alaposan kihasználva, készültünk a túrákra. Négy csoportra osztva, két leszállással (1+2–3 nap alatt, egy vagy két lenn alvással), váltott bivakkal terveztük a bejárást.

A barlangban először egy könnyített felderítő túrán beszereltük a felső jeges, száraz intenzív alpesi huzattal járatott -250–300 m-ig (Windy, Ádám), ahol a patak becsatlakozik a főágba (**Jean Dupont-vízesés**). Ketten (Leó, Balázs) a franciák által bent hagyott köteleken egészen az 500-as bivakig vágtattak, majd vissza, a hírrel, miszerint lehet menni, csak itt-ott kell köteleket cserélni, vagyis ahol a nyári árvizek leszaggatták azokat. Az egyik szakadáson csaknem sikerült is átereszkedni.

Emellett a felső szakaszokat egy bő 8 órás fotó túrával (Kagyó, Tapsi, Eröss G., kis Moha, Kili, Dóri) egészen a **B19** bejárat alatti köteles zónáig néztük meg. A zömében fosszilis freatikus (**Galerie du Maïs**) és helyenként időszakosan aktív patakos járatok óriási folyosóiból álló részen és az Excentrikus-folyosó (**Riviere aux Excentriques**) tipikusan meanderező aktív járatában a szórvány heliktites képződményeinek látványa, valamint az oda vezető télen nyitott **Pseudo-szifon** kalandja okozott képeletbeli élményfürdőt.

Másnap az első csapat (Levi, Macsó, Anna, Ádám) pótolta a beszerelés hiányosságait a **-500 m-es bivakig**. A második (Bécó, Kili, Dóri, Eröss G.) azaz a videós csapat forgatott a felső jeges-száraz (**Tobogan, Puits des Savoyards, Puits Allian**) és az aktív patakos meanderező járatban, valamint leszállította a bivak-felszerelést, majd mindannyian nyugovóra tértek. A harmadik (kis Moha, Kagyó, Tapsi, Windy) és negyedik csapat (Leó, Balázs, Ferike, Barbi) több órás ráhagyással külön indult le a végpont köteleivel. A bivakban összefutva, némi információcsere után kis elcsúszással startoltak tovább a végpont felé a csapatok. Egy csendes, fosszilis meanderező járat – itt-ott különleges gipszszálakkal – vezetett el az aktív szakaszba, ahol a bivak alatt elfolyó víz egy szifonon át (**Terminus 1969 szifon**) visszatér a járatba, látványos vízeséssel. Onnan ismét a kanyargó fekete szálkő meder zajos folyama vezetett le a mélybe. A beszerelést egyre több helyen kellett pótolni, átszerelni. Gyakorlatilag egészen a **-900m-es bivakig**, mivel a víz is egyre erősebben (télén: 50–60 l/p) érte a járótvonalat. Két ferde, az aknákn keresztül átvezetett vízeséseskerülő kötélpályával zárult az aktív szakasz, vízeséssora (**Cinglés-vízesés, Puits Chenau**). Az agyagos fosszilis járatok (**Galerie de Sezhommes**) a -900m-es bivaktól egyre szűkebben folytatódtak, csak kúszva járhatóak. Majd a végpont előtt három, tízes aknával egy rövid kompakt szűkület jelentett szűrőt a csapatokban. A végponti szifon elérését a bizonytalan élményakarás, a bag hátrahagyása és egy komoly bokaficam nehezítette, továbbá az ezer helyen megakasztó lapos kuszoda az aljában áztató vizes gömbüstökkel. A két csapat összetorlódása megelégedett a végpontközeli élmény betakarításával, előkészítve a maradék méterek katartikus kalandját a másik két csapatnak. A bejárat óta alaposan eltelt idő 23 órás beszerelő-fotós túrává nőtt, mire a bivakban meleg plussz és hálósák-váltás lett a dologból. Az első két csapat, akik éjszaka bivakoltak, folytatták a filmezést. Velük már a lefelé úton, találkoztunk közel a bivakhoz. Lelkükre kötöttük a maradék méterek kipipálását. Meg is tették, 6-an (Ádám, Anna, Kili,

Dóri, Levi, Macsó). A szifon (S1), amiben a franciák még merültek is, alig pár négyzetméteres vízfelületű, melyen keresztül további -136 m szintet és még további két szifont (S2, S3) leküzdve érték el a barlang -1602 m-es jelenlegi végpontját. Ez ma a világ 4. legmélyebb barlangja, ám évtizedekig a legmélyebb volt. (Lásd még a közleményt a 6–7. oldalon.)

A végponti csapatok 12 órás túra után még egyet bi-

vakoltak. Az alvók meleg hálósákváltás után pedig indultak a felszínre az alsó szakasz kiszerelt köteleivel. Az egész kiszerelés és a bivak felszámolása zökkenőmentesen zajlott. A barlangban futott túra-időink teljesen megfeleltek a részletes leírásban szereplőkkel. A dolgok a tervek szerint alakultak, mindenki meglepedésére.

Összességében a teljes társaság (16 fő) bejárta a barlangba tervezett 1000 m-nél nagyobb szintkülönbségű útvonalat, amihez hozzá adhatóak a felső szintek valamint a nyári túra útvonala, így **1368 m** (1008 + 360, B22 — V6) került bejárásra és lett valóság egy régi álomból, amit, Jean Bernard-nak hívnak.

Nyerges Attila

Résztevők:

BEAC 6 fő, Bekey Imre Gábor Csoport 3 fő, GUBACS 2 fő, Papp Ferenc Csoport 2 fő, + két egyéni Cziráki Anna, Eröss Gábor, Gólya Barbara, Huber Kilián, Kiss Gyöngyvér (Tapsi), Kunisch Péter (Kagyó), Kovács Ferike, Nagy Balázs, Nagy Imre (Macsó), Nyerges Attila (kis Moha), Panker Ádám, Simon Béla, Szabó Lénárd (Leó), Tamasi Dóra, Tisza Levente, Windhoffer Gábor (Windy)

Támogatók: Az nem volt. Saját erőből dolgoztunk.

Úti-, és szállásköltség: összesen kb. 500 000 Ft (mikrobuszbérléssel).

További költségek: étel-ital kb. 240 000 Ft (16x15 000 Ft); közös költség 32 000 Ft (16x2000 Ft); felszerelés amortizáció (?Ft/fő) + fotó, videó (?Ft/fő).

Összesen: kb. 800 000 Ft. (+ a nyári túra ??? Ft, ami nélkül nem ment volna).

Irodalom:

Le Gouffre Jean Bernard -1602 m (Bernard Lips, Christophí OHL; Groupe Spéléologique VULCAN; 1991)

További információk:

<http://freeweb.interware.hu/bajnab/tura/francia/jb05.htm>

HÍREK, HÍRDETMÉNYEK

A Bakonyi Barlangkutató Egyesületek Szövetsége 2004. évi túravezetői tanfolyama 2005. január 6-án a következő végeredménnyel zárult:

A tanfolyam vizsgáin sikeresen túravezetői képesítést szerzett Barcza András, Kis Helga, Karabecsný József, Régensperger Tamás, Hollósi László, Kocsis György, John Szilárd, Nagy Eszter, Bán Tamás, Fodor Balázs, Csermák Zsolt, Herczeg Béla, Piri Attila, Szabó Zoltán, Szabó Balázs, Kardos Annamária, Tóth József, Reszegi Attila, Ballabás István, Korbély Barnabás.

Ezúton mondunk köszönetet a sok jó tanácsért és segítségért Börcsök Péternek, Nyerges Attilának, Takácsné Bolner Katalinnak, Hegedűs Andrásnak, Kiss Attilának és Juhász Mártonnak.

Külön köszönet Csepregi Istvánnak, aki a rettegett jogi ismeretek előadását is élvezetessé tudta tenni, Szenthe Istvánnak, aki sem magát, sem másokat nem kímélve segítette munkánkat, Kucsera Mártonnak, Lénárt Lászlónak, Székely Kingának, Szolga Ferencnek, Zsólyomi Zsoltnak és Császár Csabának és még sokaknak, akik előadásukkal színesítették vagy éppen megkeserítették a hallgatók napjait.

Polacsek Zsolt

BARLANGÁSZCSOPORTOK FIGYELMÉBE

A HTM és a A Földgömb magazin kiadója, a Kornétás Kiadó az alábbi ajánlattal fordul a barlangászokhoz. Márciustól lehetővé teszi, hogy a folyóiratokhoz a Társulaton keresztül **féláron** jussanak hozzá a barlangász olvasók. (A folyóiratok teljes ára: HTM 468 Ft, A Földgömb 698 Ft.)

Ez egyúttal annyit is jelent, hogy a kedvezményt igénybe vevőknek az újságokat személyesen kell átvenniük a Társulat irodájában.

Kérünk minden érdeklődőt, hogy igényeiket legkésőbb március 10-ig jutassák el az MKBT címére.

Lieber Tamás

felelős szerkesztő (HTM, A Földgömb)

MEGJELENT

Dezső József—Sebe Krisztina—Horváth Gábor: Villányi-hegység útikalauz

A könyv ismertetése helyett idézünk Tóth József, a Pécsi Tudományegyetem rektorának a könyvhöz írott köszöntőjéből: „Jó a könyv, mert a szerzők benne alkották meg a Villányi-hegységről szóló első igényes összefoglaló művet. Jó a könyv, mert bár geológiai, történet- és földrajztudományi, biológiai, ökológiai problémák sorát tárgyalja, olyan komplex szemléletet érvényesít, melyben a részletek pontossága mellett a működő egészre, a kölcsönhatások rendszerezésére helyeződik a súly. Jó a könyv, mert a hagyományos elemző módszeren, szintetizáló feldolgozásokon túl modern eszközöket (légifelvételeket) is használ és szép illusztrációs anyaggal, szakszerű térképekkel egészül ki.”

A könyv fejezetei: Villány-Siklói Borút, Földtan (benne külön *karsztos és barlangos alfejezet*), Élővilág, Történelem, Szőlő- és borkultúra, Ajánlott útvonalak, Ajánlott kerékpáros túrák, Hasznos információk, térképmelléletek. Valamennyi fejezet végén bőséges német és angol nyelvű összefoglaló

található.

Kapható a Titkárságon: Ára: **3400 Ft**

Hosszas tárgyalásokat követően a **Pál-völgyi-barlang** című könyv **3000 Ft-os** kedvezményes áron kapható a Titkárságon.

A SPELEO JUNIOR SPORTBOLT 2005. ÉVI ÁRLISTÁJA

Teflonszállal erősített Cordura overall (már van piros!!)	17 500 Ft
Overall (4 féle anyagtypusból igények szerint)	9 500 Ft-tól 13 500 Ft-ig
Polár aláöltözés (műnyúl)	6 500 Ft
Camp Y szíjjas sisak	8 200 Ft
Angol Y szíjjas sisak	2 500 Ft
Slószos bag	1 300 Ft
Barlangi bag zsákok (600 gr-os kamion ponyvából)	2 500 Ft-tól
Barlangos beülő (3 ponton állítható)	6 000 Ft-tól
Gumicsizma minden méretben	2 500 Ft
Pamut aláöltözés (műnyúl póló anyagból)	6 300 Ft
Pehel hálósák (1.200 g töltő súly komfortfokozat kb. -20°C)	29 700 Ft
Pehelykabát (500 gr töltő súly)	25 000 Ft
Poncsó (hátizsákra vehető esőköpeny lélegző anyagból)	6 500 Ft-tól
Fénycső + tartalék 6 LED-es világítással ellátott fejlámpa (tartozékokkal)	30 200 Ft
Kong Bonaiti rozsdamentes csavarbiztosításos OK acélkarabiner (26 KN)	1 500 Ft
Repetto csavarbiztosításos alu. OK karabiner	1 700 Ft
Acél D Mailon	1 500 Ft
6 db leddel + 1 db energiatakarékos izzóval ellátott fejlámpa	2 200 Ft
Hátizsákok	6 000 Ft-tól
Gázfejlesztő tartályok (nyílt-zártrendszerű, pumpás)	15 000 Ft-tól
14 literes két lukú réz dűzni Petzl kompatibilis	600 Ft
Esőkabát (lélegző, vízlepergető anyagból, becipzározható polar béléssel)	17 000 Ft
Túranadrág (High-Tech Micro szövésű lélegző, vízlepergető anyagból)	7 000 Ft
Lábszárvédő (kamásli lélegző vízlepergető anyagból FOV.)	4 000 Ft
ÚJ TERMÉKEK!!!	
Kőfényes Vaude fejlámpa (a karbidlápa fényerejének kb. 80 %-a) töltővel, akkumulátorral, tokozattal + 1 db 5 ledes pótvilágítással	24 000 Ft
Vaude duó fejlámpa 1 db halogén + 1 db kislégnyújtású izzóval	5 000 Ft

WEBLAPUNKON MINDEN TERMÉKÜNK MEGTEKINTHETŐ!!!

Címünk: 1095 Budapest, Mester u. 41/A

Telefon: 06-1/216-1734

Mobil: 06-20/365-6964

06-20/373-9418

E-mail cím: kocsis.andras@freestart.hu

Weblap: www.speleo.hu

Sporttársi üdvözléssel
Kocsis András

Magyar Karszt- és Barlangkutató Társulat
1025 Budapest
Pusztaszeri út 35.